

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ»

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Менеджмент організацій»</i>
Факультет	<i>Економічний</i>
Кафедра	<i>Менеджменту</i>
Семестр	<i>VII</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

Викладач	<i>к.е.н., доц. Артюшок Вікторія Станіславівна</i>
Контактна інформація	<i>artvita@ukr.net</i>

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>В умовах кризи на ринку залишаються лише ті підприємства, керівники яких зможуть швидко адаптуватися до змін в навколишньому середовищі. Такого результату можна досягти шляхом впровадження економічно-обґрунтованих та інвестиційно-забезпечених бізнес-проектів. Під час вивчення даного курсу багато уваги буде приділятися визначенню конкретних напрямів діяльності та перспективних ринків збуту; оцінюванню витрат, необхідних для виготовлення і збуту продукції (надання послуг), порівнянню їх з цінами, за якими вони будуть продаватися, щоб визначити потенційну прибутковість проекту; виявленню відповідності кадрів і умов для мотивації їх праці результатам досягнення поставлених завдань; аналізу матеріального та фінансового становища і визначенню, чи відповідають матеріальні і фінансові ресурси досягненню намічених цілей; розрахунку ризиків і передбаченню труднощів, що можуть перешкодити виконанню бізнес-плану.</p>
Мета та цілі	<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Бізнес-планування» є формування системи знань з методології розроблення перспективних планів підприємницької діяльності. Основними цілями є здійснення аналізу сучасних теоретичних підходів щодо процесу бізнес-планування підприємницької діяльності; обґрунтування функцій та визначення змісту процесу бізнес-планування діяльності; опанування форм, методів і процесу бізнес-планування; вивчення структури і технології розроблення типових бізнес-планів щодо економічного і соціального розвитку суб'єкта господарювання; вивчення складу планових показників і методики їх розрахунку; обґрунтування необхідності розробки стратегічних і тактичних планів та програм як інструментів реалізації основних функцій управління діяльністю.</p>
Результати навчання	<p>По завершенні вивчення дисципліни студенти зможуть демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій</p>

	лідерства; демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички організаційного проектування; використовувати професійні розрахунково-аналітичні знання з метою розробки бізнес-плану як інструменту управління підприємницькою діяльністю; розуміння процесу планування в системі бізнесу та його складових; уміти знаходити рішення тих чи інших економічних проблем, що виникатимуть в процесі їх практичної діяльності; уміти розрахувати техніко-економічні показники діяльності підприємства на плановий період.
Соціально-психологічні аспекти професійної компетентності (Soft skills)	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills - соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Менеджмент», «Управління персоналом», «Економіка підприємств», «Операційний менеджмент»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення на підприємстві	Сутнісна характеристика бізнес-планування. Типологія бізнес-планів. Цілі розробки бізнес-плану. Бізнес-план як спосіб завчасного визначення перешкод на шляху реалізації підприємницького проекту та розвитку особистих управлінських якостей підприємця. Формування інформаційного поля бізнес-плану. Вимоги до якості інформації, необхідної для опрацювання бізнес-плану. Загальна методологія розробки бізнес-плану. Призначення підготовчої та основної стадій розробки бізнес-плану.	Тести, питання
2. Система планів підприємства. Підготовча стадія розробки бізнес-плану.	Основні елементи системи планування. Методи планування. Види планування та їхній взаємозв'язок. Етапи процесу стратегічного планування. Поняття стратегії. Основні етапи стратегічного планування. Оцінка сприятливих зовнішніх можливостей та загроз для бізнесу. Цілі оцінки та аналізу зовнішніх чинників. Аналіз загальноекономічних чинників зовнішнього середовища. Виявлення сильних і слабких сторін фірми. Формулювання цілей діяльності фірми. Аналіз стратегічних альтернатив і вибір стратегії.	Кейси, практичні завдання
3. Структура та оформлення бізнес-плану	Структура бізнес-плану. Чинники, що визначають зміст бізнес-плану та його обсяги. Загальні вимоги до змісту бізнес-плану. Логіка розробки бізнес-плану. Внутрішня логіка розробки бізнес-плану. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану. Функціональне призначення та правила оформлення змісту. Складання резюме, його призначення та зміст.	Кейси, практичні завдання
4. Галузь, підприємство та його продукція	Загальна характеристика підприємства та його продукції (послуг). Опис базових галузевих параметрів. Дослідження та аналіз ринків збуту продукції (послуг) Галузь, фірма та її продукція. Аналіз поточного стану справ у галузі та очікуваних тенденцій її розвитку. Концепція поведінки фірми в галузі. Продукт та (або) послуги фірми. Дослідження ринку. Цілі розробки та структура розділу «Дослідження ринку». Основні етапи процедури дослідження ринку. Критерії сегментації ринку. Оцінка впливу зовнішніх факторів на бізнес фірми.	Кейси, тести
5. Маркетинг-план	Цілі та логіка розробки маркетинг-плану. Основні завдання маркетинг-плану. Процес визначення цілей і завдань маркетингової діяльності фірми. Стратегія маркетингу. Загальна маркетингова	Кейси, практичні завдання

	стратегія фірми. Можливі підходи до опрацювання стратегії маркетингу. Фінансові потреби на реалізацію плану маркетингу. Прогнозування обсягів продажу. Основні напрями аналізу припущень щодо можливих обсягів продажу: за часовими інтервалами; за видами товарів та послуг; за основними групами споживачів.	
6. Виробничий план	Цілі та завдання виробничого плану. Структура виробничого плану. Виробнича програма підприємства. Особливості формування виробничої програми. Головне завдання та складові блоки виробничого плану. Структура виробничого плану. Схема виробничих потоків. Машина та устаткування. Сировина, матеріали та комплектувальні. Виробничі й невиробничі приміщення. Вплив зовнішніх факторів на виробничі параметри бізнесу.	Кейси, практичні завдання
7. Організаційний план	Основні цілі та завдання організаційного плану. Структура організаційного плану. Вибір організаційної структури. Значення людського фактора в управлінні організацією. Цілі та структура організаційного плану. Послідовність етапів розробки організаційного плану. Змістова характеристика організаційного плану. Обґрунтування вибору організаційної форми бізнесу фірми. Визначення потреб фірми в персоналі. Опрацювання організаційної схеми управління фірмою. Формування кадрової політики і стратегії фірми. Підготовка, механізми мотивації та оплати праці персоналу фірми.	Кейси, практичні завдання
8. Аналіз потенційних ризиків	Теоретичні основи управління ризиками. Структура та цілі розроблення розділу «Аналіз потенційних ризиків». Оцінка та формування моделі управління ризиками суб'єкта господарювання. Цілі розробки розділу «Оцінка ризиків». Складові концепції управління ризиками. Типи можливих ризиків, що найчастіше розглядаються в бізнес-планах. Найбільш імовірні типи ризиків. Способи реагування на загрози бізнесу фірми. Заходи з нейтралізації або мінімізації можливих негативних наслідків.	Кейси, тести
9. Фінансовий план. Презентація бізнес-плану	Значення, зміст і технологія розроблення фінансового плану. Оцінка фінансового стану підприємства. Особливості проведення аналізу інвестиційної привабливості підприємства. Методи оцінки ефективності інвестицій суб'єктів господарювання. Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану. План доходів і витрат (прибутків та збитків). Послідовність складання плану доходів і витрат. Знаходження точки беззбитковості. План грошових надходжень і виплат (план руху готівки). Очікувані фінансові коефіцієнти. Цілі й завдання презентації бізнес-плану. Тривалість та форма презентації бізнес-плану. Попереднє ознайомлення з бізнес-планом учасників презентації	Кейси, практичні завдання

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Алексєєва М. М. Планування діяльності фірми: навч. метод. посібник. К.: Фінанси і статистика, 2011. 248 с.
2. Бизнес-план. Методические материалы – доп. изд. / под. ред. Н. А. Колесниковой, А. Д. Миронова. М. : Финансы и статистика, 2009. 216 с.
3. Білик М.Д. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання: навч. посіб. Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ. КНЕУ. 2013. 689 с.
4. Васильців Т. Г., Качмарик Я. Д., Блонська В. І., Лупак Р. Л. Бізнес-планування: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 207 с.
5. Гетало В. П., Гончаров Г. О., Колісник А. В. Бізнес-планування : навч. посіб. К.: Професіонал, 2008. 240 с.
6. Гринева В. Н. Бизнес-план производственного предприятия: комплексная технология разработки: учебн. пособ. Х. : ИНЖЭК, 2011. 119 с.
7. Грузинов В. П., Кузьменко В. А. Экономика организации (предприятия): учебное пособие. М., 2008. 202 с.
8. Губені Ю. Е., Костецька І. І. Сучасні методи у бізнес-плануванні // Економіка АПК, 2011. № 6. С. 90-93.
9. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки. Навч. посіб. 2-ге вид. Київ. Центр учбової літератури. 2009 р. 384 с.
10. Інноваційне підприємництво та бізнес-планування [Текст] : навч.-метод. посібник / О. І. Савченко, Р. О. Нестеренко, Р. О. Побережний ; дар. О. І. Савченко ; НТУ «ХПІ». - Харків : Щедра садиба плюс, 2015. - 160 с.

11. Македон В. В. Бізнес-планування : навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2009. 236 с.
12. Македон В.В. Бізнес-планування. Київ. Центр навчальної літератури. 2009. 236 с.
13. Основи бюджетування: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / [Л.П. Батенко, Т.О. Зінкевич, О.О. Кизенко та ін.]; за заг. ред. Л.П. Батенко. Київ. КНЕУ, 2010. 202с.
14. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / за ред. О. М. Свінцицької. К.: Кондор, 2009. 263 с.
15. Подкуйко Н. Д., Лисенко Л. Л. Бізнес-планування: навч. посіб. К.: ДАКККІМ, 2008. 155 с.
16. Стратегічне управління суб'єктами господарювання: проблеми теорії та практики: монографія / О.Л. Яременко та ін.; Нар. укр. акад. Харків: Вид-во НУА, 2013. 587 с.
17. Строченко Н.І., Коблянська І.І. Планування і контроль на підприємстві: навчальний посібник для студентів економічного напрямку підготовки денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр». Суми: СНАУ, 2015. 272 с.
18. Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства: навч. посібн. К.: Каравела, 2005. 312 с.
19. Чаус В. М. Планування діяльності підприємств у сучасних умовах господарювання: теоретичний підхід // Вісн. ЛКА: зб. наук. праць, 2010. Вип. 32. С. 112-116.
20. Економіка підприємства / под ред. В.Я. Горфинкеля, проф. В.А. Швандара. М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2009. 670 с.
21. Ясинський В. В., Гайдай О. О. Бізнес-планування: теорія і практика: навч. посіб. К.: Каравела, 2004. 232 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-4)	30
Змістовий модуль 2 (теми 5-9)	30
Підсумковий контроль (теми 1-9)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни